

Choustník

Kraj: Jihočeský

Správní obvod: Tábor

Nadmořská výška: 548 m n. m.

Počet obyvatel: 479

Adresa URL: www.obec-choustnik.cz

Okres: Tábor

GPS souřadnice: 49.332942N, 14.838389E

První pís. zmínka: 1282 (742 let)

PSČ: 391 18

Historie obce Choustník

První zmínky o hradu Choustník pocházejí z poloviny 13. století - okolo roku 1252, kdy byl založen rodem pánů Poděbradských, kteří se později psali z Choustníka a jimž toto místo daroval výměnou za Poděbrady král Přemysl. Hrad vybudoval Beneš, syn Hroznaty z Poděbrad. Znak pánů z Choustníka, zlatý žebřík na modrém poli pochází od krále Vladislava z roku 1158, který jím odměnil Jindřicha, předka pozdějších pánů z Choustníka za to, že při dobývání Milána jako první vylezl na hradby města. Byli také příbuzní mocného rodu Vítkoviců, avšak rod pánů z Choustníka vymřel počátkem 15. století. Poslední z tohoto rodu byl Heřman z Choustníka, přisedící zemského soudu, nejvyšší komorník a nejvyšší hofmistr, který však již dávno na hradě nežil. Roku 1322 byl hrad Choustník prodán trhovou smlouvou Petru z Rožmberka, sídlícímu v té době na nedalekých Příběnicích. Tím se hrad dostal do rukou tohoto mocného rodu a byl jeho předsunutou baštou po dobu 275 let. Páni z Rožmberka však na hradě Choustník nesídlili, ale ustanovili zde svého purkrabího. V rodu pánů z Rožmberka byl hrad Choustník až do konce 16. století. Roku 1597 prodal pan Petr Vok z Rožmberka hrad se vším příslušenstvím (poplužním dvorem, pivovarem, založeným roku 1563, chmelnicí, mlýnem, pilou, zahradami, štěpnicemi, ovčínem a 8 vesnicemi) Jiřímu Homutovi z Harasova za devět tisíc kop grošů českých. Novému pánovi prostorný a studený hrad nevyhovoval a proto když roku 1599 koupil tvrz Radenín, přestěhoval se tam. Od těch dob málo přístupný a větrům otevřený hrad Choustník byl opuštěn docela a začalo jeho chátrání.

Po Homutovi dědila Choustník jeho dcera Zuzana z Harasova, která se svým manželem Janem Černínem z Chuděnic nechala postavit v 17. století ve vesnici pod hradem obdélníkový zámek. Roku 1673 byly Radenín i Choustník prodány hraběti Janovi ze Šporku. Ten nechal v roce 1687 znovu vystavět kostel sv. Václava, který byl již od roku 1352 kostelem farním, za 30. leté války však značně zpustl. Roku 1709 došlo k rozdělení panství tak, že Choustník zdědila po svém otci starší jeho dcera Marie Konstancie, jež opatřila kostelu dva zvony. Jejím sňatkem přešlo choustnické panství do držení rodu Voračických z Paběnic. Později zámek a celé panství ještě několikrát změnilo majitele. Naposledy jej vlastnil od roku 1891 knížecí rod Rohanů, jež vlastní zámek s parkem a značnými pozemky, lesy a rybníky dodnes, bez toho, že by o něj jakkoliv pečoval. Vlastní zříceninu hradu však dědicové Raula Rohana, který zemřel v roce 1931, postoupili v roce 1932 Klubu čsl. turistů. V současné době je hrad Choustník jako jeden z mála v celé republice ve vlastnictví obce Choustník.

V zámku prožila své mládí ušlechtilá hraběnka Eleonora Kounicová, rozená Voračická, které Božena Němcová připsala svoji "Babičku". Eleonora, hraběnka z Kounic, rodem Voračická z Paběnic se narodila roku 1809 v rokokovém paláci na Příkopech v Praze, ale své mládí prožila na Choustníku, na panství

svých rodičů. Vychovala několik synů a dcer a všechny učila lásce k české vlasti a k českému národu. Ve druhé polovině 19. století podporovala, zejména v Praze, řadu dobročinných a uměleckých spolků. Karolina Světlá o ní píše jako o "perle českých šlechtičen". Když se na jaře roku 1856 ocitla rodina Josefa Němce v bídě, zůstala jedinou nadějí Boženy Němcové právě Eleonora Kounicová. Poslala jí "Babičku", která jí byla věnována a odhodlala se jít k hraběnce osobně. Neprosila, ale její chatrné šaty mluvily za ní. Hraběnka měla hosty, ale přijala Němcovou vlídně a dala jí šetrně 15 zlatých. Nevěděla, v jaké bídě se Němcovi ocitli. Večer však vychovatel Schulz vyprávěl, že Němcovi nemají z čeho žít. Eleonora proto poslala druhý den Němcové 50 zlatých se slibem, že za každý arch, který napíše, dostane 20 zlatých stálého honoráře. Božena Němcová o ní napsala: "To je dáma, která umí dávat, aniž by tím člověka ponížila".

